

Şaban Kayıhan, *Hukukun Temel Kavramları* Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013, 5.bs., 9789750225406, 504 s.

Pınar Uzun*

Hukuk bilimine girişe ilişkin temel kavramları en sade ve sistematik şekilde ele almayı amaçlayan bir çalışma olan *Prof. Dr. Şaban KAYIHAN*'a ait *Hukukun Temel Kavramları* adlı bu kitap, dört yıl boyunca yoğunlaştırılmış bir şekilde hukuk dersleri alacak olan hukuk fakültesi birinci sınıf aşamasındaki öğrenciler için hukukun bütün kavramlarını mantık silsilesi içerisinde kuşbakışı olarak öğrenmelerinin yanında, hukuk derslerini ön lisans ve lisans aşamalarında alan diğer öğrenciler için de ders kitabı olarak tasarlanmıştır.

Hukukun bütün alanlarını kısa, sade ve bu doğrultuda anlaşılır şekilde anlatmayı ve buna yönelik zihinlerde bir çerçeve oluşturmayı hedefleyen ders kitabının beşinci baskısında da pozitif hukuktaki en son düzenlemeler, özellikle 6335 sayılı Kanun ile değişik 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ilgili düzenlemeleri de göz önünde tutulmuş ve sayfa sayısında değişikliğe gidilerek kapsamı genişletilmiştir.

Hukukun temel kavramları dersi birçok yükseköğretim kurumunda “Temel Hukuk”, “Hukuka Giriş”, “Hukuk Başlangıcı” ve “Genel Hukuk Bilgisi” gibi farklı isimler altında okutulmaktadır. Hukuk fakültelerindeki teorik nitelikli Hukuk Başlangıcı dersi bir yana, söz konusu derslerin tamamına yakınında öğrencilere hukukun temel felsefesi anlatılmakta ve sonraki yıllarda karşılaşacakları hukuk dersleri ile ilgili pratik bilgiler sunulmaktadır. Kitap özellikle dogmatik paradigmadan yani pozitif hukuk bakış açısında ele alınmış olduğu için, hukukun teorisine yani hukuka ilişkin felsefi düşüncelere yer verilmemiş, dolayısıyla kitabın isminin “Hukuka Giriş” veya “Hukuk Başlangıcı” değil, “Hukukun Temel

* Arş. Gör., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul/Türkiye, puzun@fsm.edu.tr

Kavramları” olarak belirlenmesi isabetli olmuştur.

Hukukun Temel Kavramları dersi başta hukuk fakülteleri olmak üzere sosyal bilimler alanındaki tüm fakülte ve yüksekokulların yanında teknik eğitim veren bölümlerde dahi okutulan en önemli derslerden biridir. Bu dersin amacı bir yandan dersi alan öğrencilere temel hukuk bilgisi sunmak ve sonraki yıllarda alacakları diğer derslere temel oluşturmak iken; diğer yandan onlara yaşamın önemli bir boyutunu oluşturan hukuk alanında genel kültür sunmaktır.

Kitapta konular öğrencilerin kolayca anlayabileceği bir dille ele alınmış, önemli konular dipnot ve detaylı bilgiler eşliğinde işlenmiştir. Buna ilaveten, kitapta işlenen konuların daha iyi anlaşılabilmesi için kitabın sonunda çoktan seçmeli sorular ve kısa hukuk sözlüğüne yer verilmiştir.

Kitabın beşinci baskısında da önceki baskılarda olduğu gibi, kullanılan Türkçe hukuk terimlerinin yanına parantez içinde italik harflerle İngilizce karşılıkları verilerek, öğrencilerin normal hukuk eğitimi sürecinde, Türkçe olarak bir hukuk kavram veya kurumunu öğrenirken, bu arada aynı kavram ve kurumun İngilizce karşılığını da görmeleri sağlanarak, bu kavramın İngilizcesini öğrenmelerine ve hafızalarına yerleştirmelerine önemli bir katkı sağlanmıştır.

Konuların ele alındığı ünitelerde hukukun teorik boyutunun ağırlıklı olmasına özen gösterilmiştir. Kitabın içeriği belirlenirken öncelikle öğrencilere hukukun tanıtılması amaçlanmıştır. Altı bölümden oluşan kitabın ilk bölümünde “Sosyal Düzen ve Sosyal Düzen Kuralları”na değinildikten sonra, hukukun nereden, nasıl ve ne şekilde ortaya çıktığını gösteren “Hukukun Asıl ve Yardımcı Kaynakları” hakkında genel bilgiler verilmiştir. Bölümün devamında “Hukukun Kolları” özel, kamu ve karma hukuku şeklinde tasniflendirilerek, özet şeklinde tüm hukuk dalları anlatılmış, böylece özel hukuk, kamu hukuku ve karma hukuku olmak üzere tüm hukuk dalları ayrı ayrı incelenmiştir. Kitabın ikinci bölümde, “Hukuk Kurallarının Uygulanması” incelendikten sonra, devamı olan üçüncü bölümde hukukun en önemli kavramlarından “Hak Kavramı” ayrıntılarıyla ele alınmış ve sonraki bölümlerde “Hukukta Yaptırım kavramı” ve “Hakların Kazanılmasında ve Kullanılmasında İyiniyet” anlatıldıktan sonra, bunun devamında ve son olarak ise “Hakların Korunması ve Türk Yargılama Teşkilatı” hakkında temel bilgiler verilerek, öğrencilere Türk Hukukunun tanıtılması hedeflenmektedir.